

LIKOVNI ŽIVOT

br.113/114

god. XVIII

15

Šta reći za umetnost umetnika kada on piše ovako: "stoga je opravdano zaključiti da je svaka imitativna umetnost ustvari ozbiljno životno otuđenje i najdublja ljudska perverzija namenjena nesposobnima ili nespremnama da vide, žive, i menjaju stvarnost. Njena nepotrebna i neprimerena produkcija i podsticanje osećanja zadovoljava kraj ovakvih izopačenosti, zašta najveću krivicu snose baš umetnici koji biološki svet vode ka sve neizbežnijoj egzistencijalnoj katastrofi."

Nisam siguran da li je umetnik mislio na umetnost fotorealista ili na onu umetnost koju je stvorio recimo jedan Mikelandelo ili Leonardo? Ako jeste, odmah da objasnimo: u prirodi ne postoji kameni čovek već je to kamen uobličćen u ljudski lik. To je što bi se reklo: natura naturata. Ili: naslikani ljudski lik sa mnogim preinačenjima, ali sa osnovom koja je samo senka senke – kako bi rekao Platon – onda je jasno da se slika ideja a ne materija. Materija je i jezik koji umetnik upotrebljava. Dalje: slika je kao ideja o onome što se slika ustvari vizija mogućeg sveta, time i vrsta stvaranja nečeg nepostojećeg do tada. Natura naturans je druga strana života u umetnosti. Kako bi umetnik ocenio otkriće Maljevića da postoji belo na belom ravnopravno kao i crno na crnom? I to je neka zaostavština koju znao ili neznao umetnik Milorad

Vujašin citira. Misleći da je izvedenica "debela knjiga" u kojoj je sve ispisano crnim i prepušteno pojedinačnoj uobrazilji da čita šta hoće, jeste samo primenjeni Maljevič. Umetnost i njena istorija su obaveza civilizacije da se pamti i da se primenjuje kako se ne bi stalno otkrivala rupe na saksiji ili toplava voda. Naravno, umetnik može da krene od sebe i svog izbora iz postojećeg. To se zove dijalog i to obogaćuje kolektivno pamćenje ili kolektivno svesno. Napasti postojeće ili imitativnu umetnost koja, po Vujašinu jeste realizam ili figurativna umetnost, prilično je neozbiljno. Uostalom da pomenem ovo: Vujašin je izložio nešto što je nazvao "Nezavisna forma". Međutim to je odavno viđeno: najpre u kolačarskoj umetnosti – zovu je kiflice. A viđeno je i kod Mustafe Skopljaka i on je to nazvao najstariji oblik čamca koji su u mojoj duši. Ono što je i kako u kamenini umetnik oblikovao nedvosmisleno podseća na pomenuto i to je prosto rečeno imitacija imitacije. Dakle, i on sam, makoliko bio radikalno nastrojen, nije mogao da pronade nešto potpuno novo iako tvrdi da je slobodan od umetnosti. Ali to je njegovo pravo. I zato je ova izložba dosta zbunjujuća: nije jasno za šta je umetnik u svom opredeljenju. On kaže još i ovo: "Otkrivanje svega onog što se u i od umetnosti može saznati, sazrelom čoveku – tvorcu pomaže da lako iskorači ka stvaranju uslova za život i opstanak bitnog i najdragocenijeg biološkog zdravlja i lepote". Milorad Cujo Vujašin rođen je u Vraneštima 1953. godine. Završio je FLU u Beogradu u klasi Profesora Branislava Protića i Stojana Čelića 1983. godine.